

Makalenin Türü : Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi : 08.11.2024

Kabul Tarihi : 20.03.2025

 <https://doi.org/10.29029/busbed.1581951>

EĞİTİMDE SOSYAL HİZMET İHTİYACI ÖLÇEĞİ: BİR ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Hüseyin DOĞAN¹, Resul DURAN²

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, eğitim ortamlarında sosyal hizmet ihtiyacını belirlemek ve bu ihtiyacı ölçmeye yönelik geçerli ve güvenilir bir araç geliştirmektir. “Eğitimde Sosyal Hizmet İhtiyacı Ölçeği (ESHİÖ)”, eğitim kurumlarındaki sosyal hizmet ihtiyacını daha kapsamlı ve çok boyutlu bir bakış açısıyla değerlendirmeyi hedeflemektedir. Çalışma, metodolojik bir araştırma olup, ölçek geliştirme sürecini kapsamaktadır. Ölçek, 18 yaş ve üzeri 640 öğretmenden oluşan bir örneklem grubu üzerinde test edilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliliğini ve güvenilirliğini belirlemek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılığı ise Cronbach's Alpha katsayısı ile değerlendirilmiştir. AFA sonuçlarına göre ölçek, eğitimde sosyal hizmet ihtiyacını tek faktör altında ölçmektedir ve yüksek bir Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri ile Bartlett's testi sonuçları, ölçeğin yapı geçerliliğini doğrulamaktadır. DFA sonuçları sonucu elde edilen uyum değerleri, tek faktörlü yapının güçlü bir şekilde desteklendiğini ve ölçeğin geçerliliğinin yüksek olduğunu göstermiştir. Ölçeğin güvenilirliği için Cronbach's Alpha değeri 0,973 olarak bulunmuş, bu da ölçeğin yüksek iç tutarlılık ve güvenilirliğe sahip olduğunu ortaya koymuştur. Geliştirilen ESHİÖ, sayesinde eğitim kurumlarındaki sosyal hizmet ihtiyacı ortaya konulabilir ve bu ihtiyaçlara yönelik politikalar geliştirilebilir. Eğitim ortamlarına entegre edilecek sosyal hizmet uygulamaları ile öğrencilerin bireysel, sosyal ve akademik ihtiyaçlarına daha etkin çözümler sağlanabilir. Ölçeğin daha geniş bir popülasyona uyarlanması, elde edilen bulguların eğitim politikalarına rehberlik etmesini sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde sosyal hizmet, Sosyal hizmet ihtiyacı, Öğrenci refahı, Eğitim ortamında sosyal destek, Ölçek geliştirme

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Patnos Sosyal Hizmetler Yüksekokulu, Sosyal Hizmet Bölümü, shuhuseyindgn@mail.com, <https://orcid.org/0000-0002-0375-8437>

² Dr. Öğr. Üyesi, Hakkâri Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, resulduran@hakkari.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-7149-834X>

Article Type : Research Article

Date Received : 08.11.2024

Date Accepted : 20.03.2025

 <https://doi.org/10.29029/busbed.1581951>

SCALE OF SOCIAL WORK NEEDS IN EDUCATION: A SCALE DEVELOPMENT STUDY

Hüseyin DOĞAN¹, Resul DURAN²

ABSTRACT

The aim of this study is to identify the need for social work in educational settings and to develop a valid and reliable instrument to measure this need. The "Scale of Social Work Needs in Education (SSWNE)" is designed to evaluate the need for social work in educational institutions from a comprehensive and multidimensional perspective. This study follows a methodological research design and focuses on the scale development process. The scale was tested on a sample of 640 teachers aged 18 and above. Exploratory Factor Analysis (EFA) and Confirmatory Factor Analysis (CFA) were used to determine the construct validity and reliability of the scale. Internal consistency of the scale was evaluated using Cronbach's Alpha coefficient. According to the EFA results, the scale measures the need for social work in education under a single factor, with a high Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) value and Bartlett's test results confirming the construct validity of the scale. CFA fit indices also strongly supported the single-factor structure, demonstrating high validity. For reliability, the Cronbach's Alpha value was found to be 0.973, indicating high internal consistency and reliability of the scale. The developed SSWNE can highlight the need for social work in educational institutions, allowing for the development of policies to address this need. Integrating social work practices into educational settings can provide more effective solutions to meet students' individual, social, and academic needs. Broader application of the scale across different populations may guide educational policies based on these findings.

Keywords: Social work in education, Social work need, Student well-being, Social support in educational settings, Scale development

¹ Asst. Prof., Agri Ibrahim Cecen University, Patnos Social Work College, Department of Social Work, shuhuseyindgn@mail.com,
<https://orcid.org/0000-0002-0375-8437>

² Asst. Prof., Hakkari University, Health Services Vocational School, Child Care and Youth Services, resulduran@hakkari.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0002-7149-834X>

GİRİŞ

Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı aracılığıyla kasıtlı olarak istendik yönde değişiklik meydana getirme ve değerli olan bir şeyin kasıtlı bir biçimde etik açıdan kabul edilebilir bir şekilde aktarılma sürecidir (Matheson, 2014). Eğitim, bireylerin bilgi, beceri ve tutum kazanarak topluma katkıda bulunmalarını sağlayan dinamik bir süreçtir (Şahin & Şahin, 2020). Bu süreç, yalnızca akademik bilgi aktarımını değil, aynı zamanda bireylerin sosyal, duygusal ve psikolojik gelişimlerini de desteklemeyi amaçlar (Yüce, 2023). Bu süreç, bireylerin sosyal becerilerini geliştirmelerine, toplumsal hayata uyum sağlamalarına ve meslek yaşamlarına hazırlanırken sorumluluk duygusu kazanmalarına yardımcı olur (Hasanuddin vd., 2023). Eğitimin toplumsal işlevi göz önüne alındığında, eğitim kurumlarının işleyişinde ve bu süreçte yer alan bireylerin karşılaştıkları sorunların çözümü, eğitimin niteliğini artıran önemli bir unsur olarak karşımıza çıkar (Can & Kılıç, 2019).

Sosyal hizmet, bireylerin ve toplulukların refahını desteklemek amacıyla yapılandırılmış profesyonel bir disiplindir (Payne, 2020). Bu disiplin, eğitimin farklı aşamalarında önemli bir rol üstlenir ve eğitim sürecinde karşılaşılan bireysel ve toplumsal sorunların çözümüne katkı sağlar (Kelly vd., 2010). Sosyal hizmet uzmanları, eğitimin psikososyal boyutlarını ele alarak, öğrencilerin duygusal ve sosyal gelişimlerini destekler, ailelerin eğitim sürecine katılımını artırır ve eğitim personelinin karşılaştığı sorunlara çözüm önerileri sunar. Özellikle eğitim sürecinde ortaya çıkan uyum problemleri, davranış bozuklukları ve akran zorbalığı gibi sorunların çözümünde sosyal hizmet müdahaleleri kritik bir rol oynamaktadır (Sedillo-Hamann, 2022). Eğitimde yaşanan bu sorunlar, sosyal hizmet uygulamalarıyla daha sistematik bir şekilde ele alınabilir ve daha sürdürülebilir çözümler üretilebilir (Kelly vd., 2021). Eğitim sürecinde sosyal hizmetin entegrasyonu, hem öğrencilerin refahını artırmak hem de öğretmen ve ailelerin yaşadığı zorluklara yönelik müdahalede önemli bir araçtır (Babahanoğlu & Başer, 2017). Bu hizmetlerin sunulmasında, okul sosyal hizmeti kritik bir role sahiptir.

Okul sosyal hizmeti, eğitim ortamında sosyal sorunlara müdahale eden ve çözüm üreten bir alan olarak ortaya çıkmaktadır (Villarreal Sosa, 2020). Sosyal hizmet uzmanları, okullarda bireylerin akademik başarısını ve psikososyal refahını desteklemek amacıyla çalışır. Ayrıca öğrencilerin davranışsal, duygusal ve sosyal sorunları ile başa çıkmada okul sosyal hizmetinin rolü büyüktür (Sedillo-Hamann, 2022). Aynı zamanda, ailelerin ve okul personelinin eğitim sürecindeki rollerini güçlendirmek için de rehberlik sağlar (Babahanoğlu & Başer, 2017). Okul sosyal hizmeti, öğrenci başarısını arttırmaya, okul iklimini iyileştirmeye ve öğrencilerin sosyal duygusal gelişimlerini desteklemeye yönelik kapsamlı bir yaklaşım sunar (Forenza & Eckhardt, 2020). Bu çerçevede, okul sosyal hizmeti, eğitim sürecinde karşılaşılan çok yönlü sorunlara yönelik bütüncül çözümler üretir ve eğitim sisteminin sosyal desteğini güçlendirir (Özbesler & Duyan, 2010).

Eğitim-öğretim sürecinde, mevzuat, kurum yönetimi, çalışanlar, aileler ve öğrencilerden kaynaklanan çeşitli sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin görüşlerine göre, mevzuatın ve müfredatın uygulanmasında yaşanan zorluklar, kurum yönetimi, veli (aile), öğrenci davranışları, denetim ve rehberlik alanındaki eksiklikler ve fiziksel imkanlarla ilgili sorunlar yaygındır (Can & Kılıç, 2019). Kurum yönetiminden kaynaklanan sorunlar arasında, okulun fiziki şartlarının iyileştirilmesinde yaşanan zorluklar, finansal sıkıntılar, kalifiye personel eksikliği ve yönetimin talepleri göz ardı etmesi gibi durumlar yer almaktadır (Zayımoğlu Öztürk vd., 2016; Kurban & Kazak, 2023). Aile kaynaklı sorunlar ise, ailelerin ilgisizliği, öğrenciyi uygun şekilde yönlendirememesi, gerçekçi olmayan beklentiler, okul etkinliklerine katılım göstermemeleri ve yanlış tutumlar sergilemeleri olarak sıralanabilir (Çobanoğlu vd., 2020). Öğrencilerden kaynaklanan problemler ise uyum sorunları, davranış bozuklukları (ağlama, bağırma, istismar, şiddet, akran zorbalığı gibi), ilgi eksikliği, öğrenme güçlükleri ve duygusal problemler (stres, kaygı, depresyon vb.) ile bağımlılıklar şeklinde ortaya çıkmaktadır (Saribaş & Babadağ, 2015; Avcı, 2019). Çalışanlardan (öğretmen ve yönetici dışındaki okul personeli) kaynaklanan sorunlar ise iş yükü, zaman baskısı, iletişim sorunları, çalışma koşullarındaki sıkıntılar ve moral-motivasyon eksikliği olarak tanımlanmıştır. Rehberlik alanında yaşanan sorunlar arasında ise yetersiz finansal kaynaklar, ebeveyn-öğrenci-yönetici arasında iletişim eksikliği, işbirliği yetersizliği ve öğrenci gelişimi ile başa çıkmada zorluklar yer almaktadır (Can & Kılıç, 2019). Bu sorunlarla karşılaşan öğretmenler, kendilerini genellikle tükenmiş ve çaresiz hissettiklerini ifade etmektedir. Öğretmenler, bu sorunlarla başa çıkmada ödül-ceza yöntemleri, görmezden gelme ve göz teması kurma gibi stratejiler uygulamaktadır (Güder vd., 2018). Bu sorunların etkin bir şekilde ele alınabilmesi için eğitim kurumlarında sosyal hizmet müdahalelerine duyulan ihtiyaç giderek artmaktadır. Literatürde, eğitim ortamlarında sosyal hizmet ihtiyacını belirleyen temel bileşenler arasında öğrenci destek hizmetleri, aile ve okul iş birliği ile okul ortamı ve güvenlik gibi faktörler öne çıkmaktadır (Kelly vd., 2010; Villarreal Sosa, 2020). Öğrenci destek hizmetleri kapsamında, öğrencilerin psikososyal ve ekonomik destek ihtiyacı, akademik başarılarını etkileyen sosyal faktörler ve okul terki riski gibi konular ele alınmaktadır (Forenza & Eckhardt, 2020). Özellikle dezavantajlı gruplar için sosyal hizmet desteğinin sağlanması, eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesine katkı sunmaktadır. Aile ve okul iş birliği, öğrencilerin eğitim sürecine aktif katılımını teşvik etmek, aile destek mekanizmalarını güçlendirmek ve sosyal hizmet ile eğitim sisteminin entegrasyonunu sağlamak açısından kritik bir rol oynamaktadır (Özbesler & Duyan, 2010; Babahanoğlu & Başer, 2017). Ailelerin çocuklarının eğitimine yönelik tutumları, ebeveynlerin destek mekanizmalarına erişimi ve okul-

aile iş birliğini artıracak sosyal hizmet uygulamaları, öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimini doğrudan etkilemektedir. Okul ortamı ve güvenlik ise, öğrencilerin fiziksel ve psikolojik iyi oluşlarını doğrudan etkileyen bir unsur olarak görülmekte; zorbalık, şiddet, madde bağımlılığı, ihmal ve istismar gibi risk faktörlerine karşı sosyal hizmet müdahalelerinin gerekliliği vurgulanmaktadır (Sedillo-Hamann, 2022; Kelly vd., 2021). Öğrencilerin kendilerini güvende hissettiği ve desteklendiği bir okul ortamı oluşturmak, akademik başarılarının yanı sıra psikososyal gelişimlerini de olumlu yönde etkilemektedir. Bu bağlamda, eğitim kurumlarında sosyal hizmet ihtiyacını belirlemek, bu alanlarda etkili politikalar ve uygulamalar geliştirmek açısından büyük önem taşımaktadır. Eğitim sistemine entegre edilecek sosyal hizmet modelleri, öğrenci, öğretmen ve ailelerin karşılaştığı sorunlara yönelik daha sistematik ve sürdürülebilir çözümler sunabilir.

Literatürde, eğitim süreçlerinde öğrenci sorunlarını tespit etmeye yönelik çeşitli ölçek çalışmaları bulunmaktadır. Örneğin, “Sınıf Öğretmeni Görüşlerine Göre Sınıf İçi Öğrenci Davranışlarını Belirleme Ölçeği” öğrencilerin olumlu ve istenmeyen davranışlarını değerlendirmeye odaklanırken (Arslantaş & Çelebi, 2021), “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Uyum Sorunları Ölçeği” öğrencilerin okula adaptasyon zorluklarını ölçmektedir (Topuzoğlu vd., 2021). “Akran Zorbalığı Ölçeği” öğrenciler arasındaki zorbalık olaylarını incelerken (Kutlu & Aydın, 2010), “Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçeği” öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır (Totan & Kabasakal, 2013). Ayrıca, “Çocuk Davranış Değerlendirme Ölçeği” sınıf içerisindeki davranış düzenleme, öz düzenleme ve sosyal becerilere odaklanmakta (Sezgin & Demiriz, 2016) ve “Öğrenme Güçlüğü Belirleme Aracı” ilkökul öğrencilerinde öğrenme güçlüğü açısından riskli olanları belirlemede kullanılmaktadır (Taşlıbeyaz, 2021). Bu ölçekler, öğrenci sorunlarının farklı yönlerini ele almış ancak sosyal hizmet perspektifinden öğrenci sorunlarına odaklanan bir ölçek henüz geliştirilmemiştir.

Bu eksikliği gidermek adına geliştirilen “Eğitimde Sosyal Hizmet İhtiyacı Ölçeği”, eğitimde sosyal hizmet uygulamalarının öğrencilerin yaşadığı sorunlara yönelik etkinliğini değerlendirmeyi hedefleyen ilk çalışmalardan biridir. Eğitim-öğretim sürecinde yaşanan sorunlar zamanla değişiklik gösterdiği için bu sorunların belirlenmesi, eğitimin kalitesini artırmak açısından kritik bir önem taşımaktadır. Öğrencilerin günlük yaşamlarını, akademik başarılarını ve genel sağlıklarını olumsuz etkileyen bu sorunların tespit edilmesi, müdahalelerin hedefe daha fazla yönelik olmasını sağlayacaktır. Günümüzde hızla değişen öğrenci sorunlarına yönelik yeni yaklaşımların geliştirilmesi gerekmektedir ve bu bağlamda sosyal hizmet uygulamalarının eğitim ortamlarına entegrasyonu önem kazanmaktadır. ESHİÖ, eğitim kurumlarındaki sosyal hizmet ihtiyaçlarını ölçmek ve bu ihtiyaçlara yönelik uygun müdahalelerin belirlenmesi amacıyla geliştirilmiş kapsamlı bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, öğretmenlerin eğitim ortamındaki sosyal hizmet ihtiyaçlarını anlamayı ve sosyal hizmet temelli müdahalelerin etkinliğini değerlendirmeyi hedeflemektedir. Ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliği, eğitimde sosyal hizmetin daha etkin kullanılmasına yönelik stratejiler geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Sonuç olarak, bu çalışma, sosyal hizmetin eğitim süreçlerine entegrasyonunu değerlendirerek, öğrenci sorunlarına daha etkili müdahaleler yapılmasını amaçlamaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Bu çalışma, eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacını değerlendirmek amacıyla bir ölçeğin geliştirilmesini hedefleyen metodolojik bir araştırmadır. Metodolojik araştırmalar, ölçüm araçlarının geçerlik ve güvenilirlik analizlerini içeren çalışmalar olup, geliştirilen testlerin bilimsel geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamayı amaçlar (Manterola vd., 2018). Bu yaklaşımla, bilimsel açıdan doğrulanmış ve tutarlı bir biçimde eğitim alanında sosyal hizmetin ihtiyacını ölçmeyi hedefleyen bir araç geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın örneklem grubunu, 18 yaş ve üzeri 640 okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim öğretmeni (1. sınıftan 12. sınıfa kadar) oluşturmaktadır. Katılımcıların 307'si kadın (%47,97), 333'ü ise erkek (%52,03) olarak kaydedilmiştir. Yaş ortalaması 32,81 olan katılımcılar arasında en genç kişi 18, en yaşlı kişi ise 48 yaşındadır. Katılımcıların medeni durumları değerlendirildiğinde, 327'sinin bekâr (%51,09), 265'inin evli (%41,41) ve 48'inin boşanmış (%7,5) olduğu tespit edilmiştir. Eğitim düzeyine bakıldığında, katılımcıların 506'sı lisans mezunu (%79,06) ve 134'ü yüksek lisans veya doktora yapmış (%20,94) öğretmenlerden oluşmaktadır.

Ölçme Aracının Geliştirilmesi

Bu araştırmada kullanılan ölçeğin geliştirilme süreci, bir dizi temel aşama üzerinden yürütülmüştür. İlk aşamada, eğitim alanındaki sosyal hizmet uygulamalarına ilişkin geniş kapsamlı bir literatür incelemesi yapılmış ve bireylerin görev yaptıkları kurumların sosyal hizmet alanına uygunluğunu değerlendiren 22 madde belirlenmiştir. İkinci aşamada, bu maddeler dil açısından iki Türkçe uzmanına gönderilmiş ve ifadeler üzerinde gerekli dilsel düzenlemeler yapılmıştır. Üçüncü aşamada, konu uzmanlarının görüşlerine başvurularak kapsam geçerliliği değerlendirilmiş ve bazı düzeltmeler gerçekleştirilmiştir. Bu aşamada, farklı üniversitelerin sosyal hizmet

bölmelerinde görev yapan 8 öğretim üyesine (3 profesör, 2 doçent, 3 doktor öğretim üyesi) e-posta yoluyla uzman görüş formu paylaşarak görüşlerine başvurulmuştur. Ayrıca mailin içeriğinde çalışma ile ilgili kapsamlı bir içeriğe de yer verilerek olası soru işaretlerinin giderilmesi hedeflenmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulan madde havuzu üzerinde güncellemeye gidilerek 3 soru silinmiş ve 1 yeni soru eklenmiştir. Bu haliyle havuzdaki soru sayısı 20 olarak netleştirilmiştir. Dördüncü aşamada, pilot uygulama kapsamında 90 katılımcıya ulaşılmış ve elde edilen veriler güvenilirlik analizinin yapılması amacıyla SPSS 27.0 paket programına aktarılmıştır. Pilot testin sonuçlarına göre iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha) 0,95 olarak bulunmuştur. Beşinci aşamada ana veri toplama sürecine geçilerek toplam 640 katılımcıya ulaşılmıştır. Elde edilen veriler, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı (0,974) kullanılarak örneklem büyüklüğünün uygun olduğu belirlenmiştir. Son aşamada, ölçeğin yapı geçerliliği ve güvenilirliği doğrulayıcı ve açıcı faktör analizleri ile test edilmiş, Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış ve ölçeğin güvenilir ve geçerli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tüm bu aşamaların sonucunda, 16 maddelik, 2 adet ters soru içeren (Madde 3, Madde 16), 5'li likert tipi bir ölçme aracı olan "Eğitimde Sosyal Hizmet İhtiyacı Ölçeği (ESHİÖ)" geliştirilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Veri toplama aşamasına geçilmeden önce, pilot uygulama da dâhil olmak üzere, araştırmanın etik kurallara uygunluğunu teyit etmek amacıyla Muş Alparslan Üniversitesi Etik Kurulu'na başvuru yapılmış ve 05.01.2024 tarihinde, 124856 sayılı etik onay alınmıştır. Etik onayın ardından, pilot çalışma için İstanbul, Ankara, Mardin, Ağrı, Muş illerinde yüz yüze veri toplama yöntemi tercih edilerek toplamda 90 katılımcıya ulaşılmıştır. Bu sürecin ardından elde edilen veriler SPSS programına aktarılarak pilot uygulama sonuçlandırılmıştır.

Araştırmanın ana uygulama aşamasında ise, hazırlanan ölçme aracı Google Form platformuna yüklenmiş ve ankete erişimi sağlayan bir bağlantı linki oluşturulmuştur. Bu link, araştırmacılar tarafından Türkiye'nin 7 farklı coğrafi bölgesindeki katılımcılara iletilmiş ve anketi tamamlamaları sağlanmıştır. Araştırmacılar ayrıca sosyal medya platformları (Instagram, WhatsApp, Facebook) aracılığıyla da paylaşım yaparak daha fazla gönüllü katılımcının sürece katılmasını sağlamışlardır. Son aşamada, eksik veya hatalı doldurulan 15 anket elimine edilerek, veri toplama süreci 640 katılımcı ile tamamlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen veriler, düzenlemelerin ardından SPSS 27.0 programına aktarılmış ve analizler için gerekli formata getirilmiştir. Ölçeğin güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla ilk olarak Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Yapı geçerliliğini incelemek üzere ise Açıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. AFA sırasında, KMO ve Bartlett's Testi gibi istatistiksel ölçütler kullanılarak verilerin uygunluğu değerlendirilmiştir ve veriler faktör analizine tabi tutulmuştur. DFA için ise veriler AMOS 24.0 programına aktarılmış ve modelin uygunluk değerleri test edilmiştir.

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde "Eğitimde Sosyal Hizmet İhtiyacı Ölçeği" ile ilgili gerçekleştirilen geçerlik ve güvenilirlik analizlerine yer verilmiştir.

Geçerlik

Açıcı Faktör Analizi

Bu çalışmada, eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacını ölçmeye yönelik geliştirilen ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek için AFA uygulanmıştır. İlk olarak, verilerin faktör analizi için uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla KMO katsayısı hesaplanmış ve bu değer 0,974 olarak elde edilmiştir. Bu değer 1'e yakın olması, faktör analizine uygun veri yapısına ve yeterli örneklem büyüklüğüne işaret etmektedir (Hair vd., 1995; Tabachnick vd., 2013). Ayrıca, Bartlett's Testi sonucunda ki-kare değeri anlamlı bulunmuş ($\chi^2=10568,782$, $p < 0,001$) ve bu sonuç, veriler arasında yeterli korelasyon olduğunu ve faktör analizine elverişli olduğunu göstermiştir.

Tablo 1.

Ölçeğin Faktör Yapısı ve Yük Değerleri

Madde No	Yeni Madde No	Faktör Yükleri	Madde No	Yeni Madde No	Faktör Yükleri	Madde No	Yeni Madde No	Faktör Yükleri
18	1	0,829	6	7	0,841	12	13	0,837
1	2	0,787	7	8	0,817	13	14	0,883
2	3	0,822	8	9	0,854	14	15	0,882
3	4	0,725	9	10	0,886	15	16	0,824
4	5	0,856	20	11	0,791			
5	6	0,809	10	12	0,885			

*Çıkarma Yöntemi: Maximum Likelihood

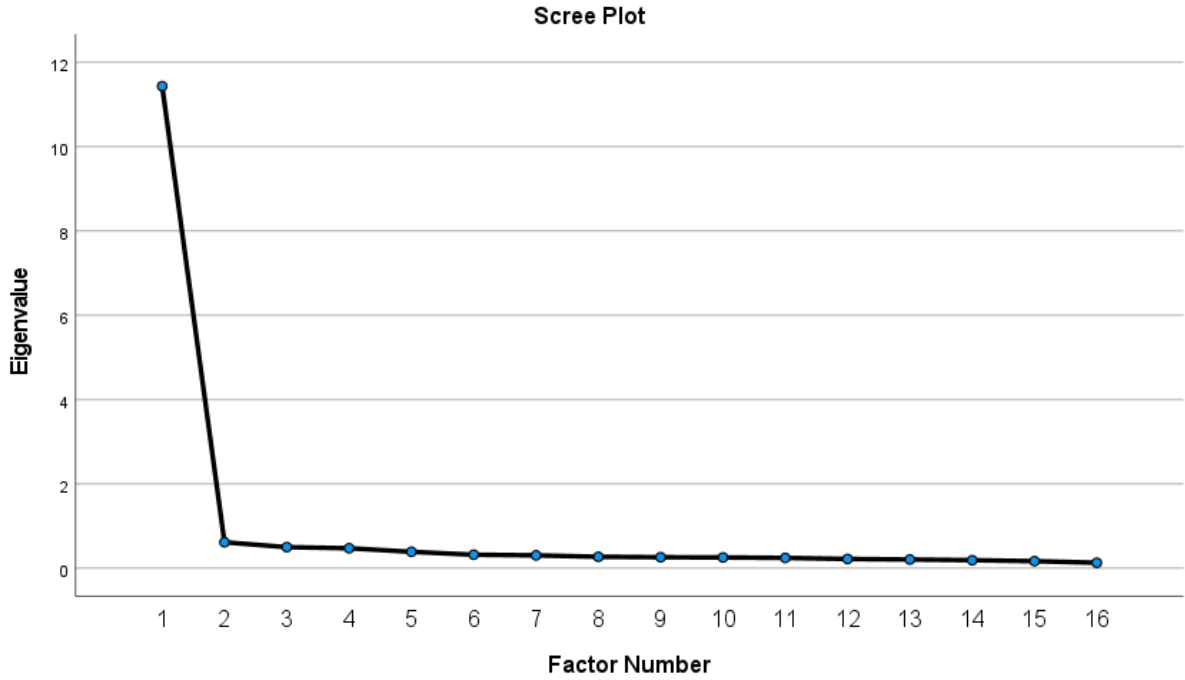
Faktör analizinde kullanılan yöntem "Maximum Likelihood" (En Yüksek Olabilirlik) olmuştur. Bu yöntem, verilerin normal dağılım gösterdiği varsayımına dayanarak çalışır ve diğer yöntemlere kıyasla daha güçlü istatistiksel tahminler sağlar (Jöreskog, 1969). Yapılan analiz sonucunda, ölçeği oluşturan 16 maddenin tamamının tek bir faktör altında toplandığı görülmüştür. Bu faktörün Eigen Value (Öz değer) değeri 11,435 olup, tüm maddelerin eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacını ölçtüğünü göstermektedir. Maddelerin faktör yüklerinin 0,725 ile 0,886 arasında değiştiği ve bu değerlerin yeterli düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir (Tablo 1). Analiz sonuçları, ölçeğin tek faktörlü yapısının eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacını kapsamlı bir şekilde ölçtüğünü ortaya koymuştur.

Tablo 2.

Açıklanan Toplam Varyans Değerleri

Madde	Başlangıç Özdeğerleri			Toplam Faktör Yükleri		
	Toplam	Varyans (%)	Kümülatif (%)	Toplam	Varyans (%)	Kümülatif (%)
Madde 1	11,435	71,468	71,468	11,131	69,569	69,569
Madde 2	0,617	3,856	75,323			
Madde 3	0,501	3,131	78,454			
Madde 4	0,475	2,968	81,422			
Madde 5	0,390	2,440	83,862			
Madde 6	0,321	0,007	85,868			
Madde 7	0,306	1,914	87,782			
Madde 8	0,273	1,703	89,485			
Madde 9	0,262	1,635	91,120			
Madde 10	0,256	1,600	92,720			
Madde 11	0,246	1,537	94,257			
Madde 12	0,220	1,378	95,635			
Madde 13	0,208	1,297	96,932			
Madde 14	0,191	1,195	98,127			
Madde 15	0,169	1,056	99,183			
Madde 16	0,131	0,817	100,00			

Açıklanan toplam varyans oranı %71,468 olarak hesaplanmış ve bu oran, ölçeğin eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacını ölçme konusunda yeterli düzeyde açıklayıcılığa sahip olduğunu göstermektedir (Tablo 2). Bu bulgular, ölçeğin eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacını değerlendirmede geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, ölçeğin tek boyutlu yapısı yamaç grafiği ile de desteklenmiştir (Şekil 1).

Şekil 1. Ölçeğin faktör yapısına ilişkin yamaç grafiği

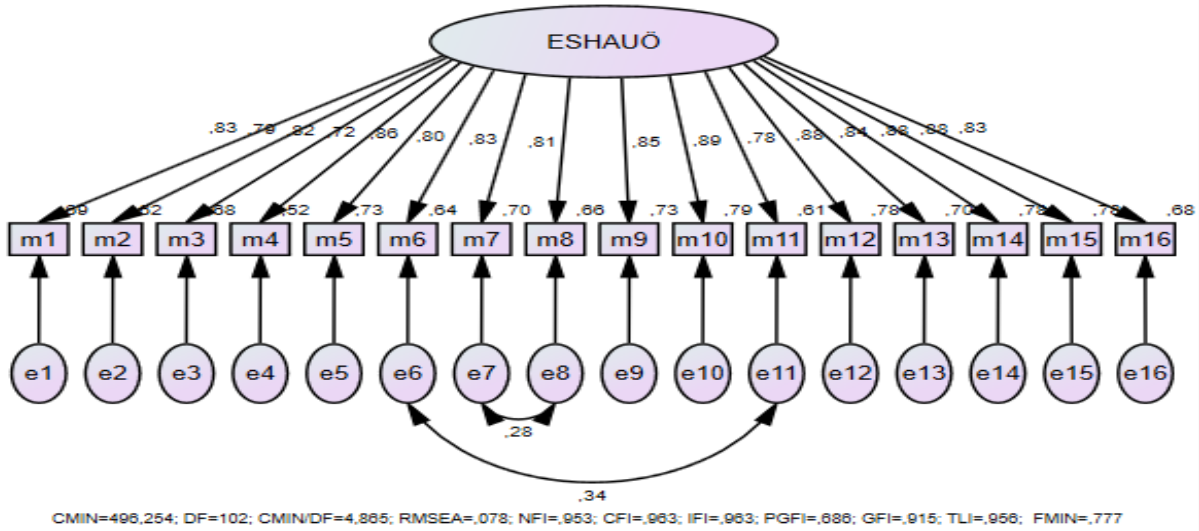
Şekil 1'de sunulan yamaç grafiğinden de anlaşılacağı gibi, 16 maddelik ölçek için yalnızca bir faktörün özdeğeri 1'in üzerinde çıkmış ve bu faktör diğerlerinden belirgin bir şekilde ayrılmıştır. Birinci faktörün özdeğeri

yaklaşık olarak 11,435 olarak hesaplanmıştır. Yamaç grafiği, ölçek için en uygun çözümün tek faktörlü bir yapı olduğunu göstermekte ve bu durum eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacını tek bir boyutta başarılı bir şekilde ölçüldüğünü desteklemektedir.

Açımlayıcı Faktör Analizi'nin model uyumu değerlendirilmiş ve Goodness-of-fit testi uygulanmıştır. Test sonucunda ki-kare değeri ($\chi^2=610,041$, $p < 0,001$) olarak elde edilmiş ve bu değer anlamlı bulunmuştur. Bu sonuçlar, modelin verilerle iyi bir uyum gösterdiğini ortaya koymaktadır (Anderson & Gerbing, 1984). Bu bağlamda, ölçeğin tek faktörlü yapısının eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacını yeterli düzeyde yansıttığı söylenebilir. Sonuç olarak, modelin verilerle uyumlu olduğu ve ölçeğin maddelerinin ölçmekte olduğu yapıyla tutarlı bir şekilde örtüştüğü anlaşılmaktadır.

Doğrulayıcı Faktör Analizi

Bu araştırmada, eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacını ölçmeye yönelik 16 maddelik ölçeğin tek faktörlü yapısını doğrulamak amacıyla AMOS programı kullanılarak DFA gerçekleştirilmiştir. Şekil 2'de sunulan modele göre, maddelerin faktör yüklerinin 0,50'nin üzerinde olduğu gözlemlenmiştir. Faktör yüklerinin bu düzeyde olması, maddelerin ilgili faktörle güçlü bir bağ kurduğunu ve ölçeğin amacına uygun çalıştığını göstermektedir (Koyuncu & Kılıç, 2019). Bu durum, eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacının tek bir faktör altında başarıyla ölçüldüğünü desteklemektedir. Ayrıca, modelde maddelere ait hata terimleri (e1-e16) genel olarak düşük seviyelerde kalmakta ve modelin uyumunu olumsuz yönde etkilememektedir. Madde 9 ile Madde 10 arasındaki hata terimi korelasyonu 0,28; Madde 6 ile Madde 11 arasındaki korelasyon ise 0,34 olarak tespit edilmiştir. Bu değerler, söz konusu maddeler arasında bir miktar ortak varyans olabileceğine ve birbirine daha yakın kavramları ölçüyor olabileceğine işaret etmektedir.

Şekil 2. DFA faktör yük değerleri

Modelin genel uyumunu değerlendirmek amacıyla çeşitli uyum iyiliği indeksleri kullanılmıştır. Model-veri uyumunun yeterli kabul edilmesi için χ^2/sd , RMSEA, NFI, CFI, IFI, PGFI, GFI, TLI, FMIN gibi bazı uyum indekslerinin belirli eşik değerlerini karşılaması gerekmektedir (Koyuncu & Kılıç, 2019). Yapılan analizler sonucunda, uyum indeksleri sırasıyla $\chi^2/sd=4,865$; RMSEA=0,078; NFI=0,953; CFI=0,963; IFI=0,963; PGFI=0,686; GFI=0,915; TLI=0,956; FMIN=0,777 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler, doğrulayıcı faktör analizi açısından yeterli bir uyumu göstermekte olup, modelin eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacını tek faktör altında başarılı bir şekilde ölçtüğünü doğrulamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen analiz sonucunda, Cronbach's Alpha katsayısı 0,973 olarak bulunmuştur. Cronbach's Alpha, ölçeğin iç tutarlılığını ve maddelerinin birbirleriyle ne derece uyumlu olduğunu ölçen bir güvenilirlik göstergesidir (Vaske vd., 2017). Genelde 0,70 ve üzeri değerler kabul edilebilir bir güvenilirlik düzeyi olarak kabul edilirken, 0,90 ve üzerindeki değerler yüksek güvenilirlik olarak değerlendirilir. Bu çerçevede, elde edilen 0,973'lük Cronbach's Alpha katsayısı, ölçeğin son derece güvenilir olduğunu ve maddelerin güçlü bir iç tutarlılık sergilediğini göstermektedir. Bu sonuç, ölçeğin eğitimde sosyal hizmetin ihtiyaç uygunluğunu güvenilir bir şekilde ölçtüğünü ve maddeler arasındaki uyumun oldukça yüksek olduğunu desteklemektedir.

TARTIŞMA

Bu çalışmada geliştirilen “Eğitimde Sosyal Hizmet İhtiyacı Ölçeği”, eğitim ortamlarında sosyal hizmet ihtiyacını değerlendirmeye yönelik önemli bir araç olarak literatüre katkı sunmaktadır. Bu ölçek 16 sorudan ve 2 ters soru içeren 5’li likert tipinden oluşmaktadır. Ölçeğin değerlendirmesi tam puan üzerinden gerçekleştirilmekte, yüksek puan ilgili kurumdaki sosyal hizmet ihtiyacını vurgulamaktadır. Yapılan analizler, ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik açısından yeterli olduğunu göstermektedir. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonuçlarına göre, KMO katsayısının yüksek olması, örneklemin faktör analizine uygun olduğunu ve ölçeğin yapı geçerliliğine sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, Bartlett’s Testi’nin anlamlı sonuçları, veriler arasında yeterli düzeyde korelasyon olduğunu ve faktör analizine elverişli bir yapı bulunduğunu göstermektedir. Tek faktörlü yapının Eigen değeri ve açıklanan varyans oranı, ölçeğin eğitimde sosyal hizmet ihtiyacını başarılı bir şekilde ölçtüğünü desteklemektedir.

Ölçeğin faktör yapısının doğrulanması amacıyla gerçekleştirilen Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) bulguları da ölçeğin tek faktörlü yapısının güçlü olduğunu doğrulamaktadır. Faktör yüklerinin tamamının yeterli düzeyde olması, ölçek maddelerinin ilgili yapıyı başarıyla ölçtüğünü göstermektedir. Ayrıca, modelin uyum iyiliği indekslerinin yeterli düzeyde olması, ölçeğin model-veri uyumunun iyi olduğunu desteklemektedir. Bu bulgular, eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacını tek bir yapı altında ölçen ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır. Ölçek geliştirme sürecinde, sosyal hizmet ihtiyacının eğitim ortamlarındaki farklı boyutlarını kapsayacak şekilde belirli bir teorik çerçeve oluşturulmuş ve madde yazımı bu doğrultuda gerçekleştirilmiştir. Ancak, sosyal hizmet ihtiyacının eğitim bağlamındaki çok yönlü doğası nedeniyle, ölçeğin faktör yapısını belirlemede veri odaklı bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu doğrultuda, önceden belirlenen teorik boyutların net bir şekilde ayrılmadığı gözlemlenmiş ve veri tarafından desteklenen en iyi modeli belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. Ayrıca, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sürecinde ters maddelerin faktör yükleri incelenmiş ve model uyumu üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Ölçek maddeleri incelendiğinde, öğrenci refahı, okulda sosyal hizmet ihtiyacı, okul ortamı ve destekleyici hizmetler gibi bazı potansiyel alt boyutlar belirginleşmiş olsa da, faktör analizleri bu boyutların ayrı yapılar olarak ele alınmasını desteklememiştir. Alternatif çok boyutlu modeller test edilmesine rağmen, uyum indeksleri açısından en iyi sonucu veren modelin tek faktörlü yapı olduğu görülmüştür. Bu bulgu, eğitim kurumlarındaki sosyal hizmet ihtiyacının bütüncül bir şekilde algılandığını ve tek bir boyut altında değerlendirilmesinin ölçme açısından daha uygun olduğunu göstermektedir. Ancak, ilerleyen çalışmalarda ölçeğin farklı örneklemeler üzerinde test edilmesi ve olası boyut yapılarının yeniden değerlendirilmesi önerilmektedir.

Güvenirlilik analizlerinde elde edilen Cronbach’s Alpha değeri, ölçeğin yüksek bir iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Bu değer, ölçeğin eğitim kurumlarındaki sosyal hizmet ihtiyacını güvenilir bir şekilde ölçtüğünü ve maddeler arasındaki güçlü içsel uyumu doğrulamaktadır. Literatürde yer alan benzer ölçeklerde de bu düzeyde yüksek bir güvenilirlik katsayısı kabul edilmektedir. Dolayısıyla, bu ölçek, geçerlik ve güvenilirlik açısından literatürdeki benzer çalışmalarla karşılaştırıldığında oldukça başarılı sonuçlar sunmaktadır. “Eğitimde Sosyal Hizmet İhtiyacı Ölçeği”, eğitim kurumlarındaki sosyal hizmet ihtiyacını değerlendirmede geniş bir uygulama alanına sahiptir. Öğretmenler, yöneticiler ve diğer eğitim çalışanları tarafından öğrencilerin akademik, duygusal ve sosyal sorunlarına yönelik sosyal hizmet ihtiyacının belirlenmesinde kullanılabilir.

Literatürde, eğitim süreçlerinde öğrenci sorunlarını belirlemeye yönelik çeşitli ölçek çalışmaları mevcuttur. Örneğin, “Sınıf Öğretmeni Görüşlerine Göre Sınıf İçi Öğrenci Davranışlarını Belirleme Ölçeği”, sınıf ortamındaki olumlu ve olumsuz öğrenci davranışlarını değerlendirmek amacıyla kullanılır (Arslantaş & Çelebi, 2021). “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Uyum Sorunları Ölçeği”, üniversite öğrencilerinin akademik hayata adaptasyon sürecinde karşılaştıkları zorlukları ölçmektedir (Topuzoğlu vd., 2021). “Akran Zorbalığı Ölçeği”, öğrenciler arasındaki zorbalık olaylarını analiz etmeyi hedeflerken (Kutlu ve Aydın, 2010), “Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçeği”, öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerine odaklanmaktadır (Totan & Kabasakal, 2013). Bunun yanında, “Çocuk Davranış Değerlendirme Ölçeği”, sınıf içinde davranış düzenleme, öz düzenleme ve sosyal becerileri ölçmeyi amaçlamaktadır (Sezgin & Demiriz, 2016). “Öğrenme Güçlüğü Belirleme Aracı” ise ilkökul öğrencileri arasında öğrenme güçlüğü riski taşıyan bireyleri tespit etmek için geliştirilmiş bir ölçme aracıdır (Taşlıbeyaz, 2021). Bu ölçekler, öğrencilerin davranışsal ve akademik sorunlarını ele alsa da, çoğunlukla bireysel problemlere odaklanmaktadır. Ancak, eğitimde sosyal hizmet perspektifi yalnızca bireysel sorunları değil, aynı zamanda toplumsal, ailevi ve çevresel faktörlerin öğrenciler üzerindeki etkilerini de ele almayı gerektirir. Mevcut ölçekler, sosyal dışlanma, yoksulluk, ailevi sorunlar gibi daha geniş kapsamlı ihtiyaçlara yönelik sosyal hizmet uygulamalarını yeterince değerlendirmemektedir. Bu bağlamda, “Eğitimde Sosyal Hizmet İhtiyacı Ölçeği”, öğrenci sorunlarına sosyal hizmet perspektifinden yaklaşan ilk ölçeklerden biri olarak bu alandaki önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Bu ölçek, öğrencilerin sadece bireysel gelişimlerini değil, aynı zamanda okul, aile ve toplumsal bağlamda yaşanan sorunlara yönelik sosyal hizmet temelli müdahalelerin ne kadar gerekli olduğunu değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu yönüyle, diğer ölçeklerden farklı olarak, öğrencilerin sorunlarını daha

kapsamlı ve çok boyutlu bir yaklaşımla ele almakta ve sosyal hizmetin eğitim sürecine entegrasyonunun gerekliliğini vurgulamaktadır.

“Eğitimde Sosyal Hizmet İhtiyacı Ölçeği”, geniş bir uygulama alanına sahiptir ve eğitim kurumlarındaki sosyal hizmet ihtiyacını değerlendirmek için etkili bir araç olarak kullanılabilir. Ölçek, öğretmenler, yöneticiler ve diğer eğitim çalışanları tarafından, öğrencilerin akademik, duygusal ve sosyal sorunlarına yönelik sosyal hizmet desteğinin ne ölçüde gerekli olduğunu belirlemek amacıyla uygulanabilir. Ayrıca, farklı sosyo-ekonomik ve kültürel yapıya sahip okullarda kullanılabilir esnek bir yapıya sahiptir. Eğitim politikalarını şekillendirmek ve sosyal hizmet müdahalelerinin etkili olduğu alanları belirlemek isteyen araştırmacılar ve politika yapıcılar için de yol gösterici olacaktır. Ölçek, eğitimde sosyal hizmet uygulamalarını optimize etmek, risk altındaki öğrencilerin sorunlarını erken aşamada tespit etmek ve bu sorunlara yönelik müdahaleler geliştirmek için rehber niteliğinde kullanılabilir.

Sonuç olarak, bu çalışma ile geliştirilen ölçek, eğitim kurumlarındaki sosyal hizmet ihtiyacını değerlendirmek için etkili bir araç olarak kabul edilebilir. Ölçeğin hem geçerlik hem de güvenilirlik açısından sağlam temellere dayanıyor olması, eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacının ölçülmesinde önemli bir katkı sunmaktadır. Ayrıca, ölçeğin yalnızca öğretmenlerin görüşlerini değil, öğrencilerin ve diğer paydaşların ihtiyaçlarını da belirleyecek şekilde genişletilmesi literatüre değerli katkılar sağlayabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, eğitimde sosyal hizmetin ihtiyacını değerlendiren bir ölçek geliştirme çalışması olarak literatüre önemli bir katkı sunmuştur. Geliştirilen ölçek, hem yapı geçerliliği hem de güvenilirlik testlerinden başarıyla geçmiş ve eğitim süreçlerinde sosyal hizmet ihtiyacını kapsamlı bir şekilde ölçen bir araç haline gelmiştir. Tek faktörlü yapının Eigen değeri ve varyans açıklama oranı, ölçeğin bu alandaki gereksinimleri etkili bir şekilde belirlediğini göstermektedir. Bu ölçek, öğretmenler, yöneticiler, eğitim çalışanları ve politika yapıcılar tarafından, öğrencilerin sosyal hizmet ihtiyacını belirlemek amacıyla kullanılabilir.

Çalışmada ulaşılan bulgular, sosyal hizmet uygulamalarının eğitim kurumlarında daha geniş bir şekilde yer alması gerektiğini ortaya koymaktadır. Öğrenci refahını, sosyal uyumunu ve eğitimde karşılaşılan çeşitli sorunları çözmeye yönelik hizmetlerin etkili bir şekilde değerlendirilmesi için bu tür ölçeklerin kullanımı gereklidir. Eğitim kurumlarında sosyal hizmetin etkinliğini ölçmek ve bu hizmetlerin gereksinimlerini belirlemek, hem politika yapıcılar hem de uygulayıcılar için stratejik önem taşımaktadır.

Öneriler:

- Bu çalışmada, sosyal hizmet ihtiyacını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirilmiştir. Ancak, ölçeğin geçerliliğini ve güvenilirliğini arttırmak için farklı eğitim düzeylerinde (ilköğretim, lise, üniversite) de test edilmesi önerilmektedir.
- Ölçek farklı eğitim kurumlarında uygulanabilir. Devlet okulları ve özel okullar arasındaki sosyal hizmet ihtiyacı farklılıklarının incelenmesi için ölçeğin her iki türdeki eğitim kurumlarında uygulanması önerilmektedir. Bunun yanı sıra, mesleki ve teknik eğitim kurumlarında sosyal hizmet ihtiyacının nasıl şekillendiği araştırılabilir.
- Gelecek çalışmalarda, yalnızca öğretmenlerin değil, öğrencilerin ve ailelerin de sosyal hizmet ihtiyaçlarına yönelik geri bildirimleri alınarak ölçeğin kapsamının genişletilmesi önerilmektedir.
- Ölçek farklı gruplara uygulanarak geçerliliği test edilebilir ve gerektiğinde belirli gruplara özgü versiyonları geliştirilebilir. Öğrenciler, idari personel ve diğer eğitim paydaşlarının görüşlerinin ayrı ayrı incelenmesi, sosyal hizmet ihtiyacının daha kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesine katkı sağlayabilir. Böylece, eğitim ortamlarında sosyal hizmet ihtiyacı çok yönlü bir şekilde ele alınarak daha kapsamlı bir değerlendirme sağlanabilir.
- Ölçeğin, uzun süreli uygulamalarla geçerliliğinin ve güvenilirliğinin test edilmesi gereklidir. Boylamsal çalışmalar, eğitimde sosyal hizmetin uzun vadeli etkilerini değerlendirmek için kullanılabilir.
- Ölçeğin farklı kültürel bağlamlarda kullanımı için geçerlilik ve güvenilirlik testlerinin yapılması önerilmektedir. Farklı sosyo-kültürel gruplarda bu ölçeğin adaptasyonu, sosyal hizmet uygulamalarının yerel ihtiyaçlara ne ölçüde yanıt verdiğini gösterecektir. Alternatif faktör yapılarının test edilerek ölçeğin çok boyutlu bir yapıya dönüştürülme potansiyeli değerlendirilebilir.
- Ölçekte belirlenen sosyal hizmet ihtiyaçlarının, eğitim politikalarına ve sosyal hizmet mevzuatına nasıl entegre edilebileceği araştırılmalıdır. Eğitim kurumlarında sosyal hizmet politikalarının geliştirilmesi için ölçek bulgularının karar alıcılara sunulması önerilmektedir.

- Ölçek sonuçlarına dayalı olarak okul temelli sosyal hizmet müdahaleleri planlanabilir ve bu müdahalelerin etkinliği değerlendirilebilir. Risk gruplarının belirlenmesi ve bu gruplara yönelik özel destek programlarının geliştirilmesi sağlanabilir.

Bu çalışma, sosyal hizmetin eğitim süreçlerine entegrasyonunu değerlendiren ilk ölçeklerden biri olması ağıısından önemli bir yenilik sunmaktadır. Bu bağlamda, eğitimde sosyal hizmetin daha etkin kullanılmasına yönelik stratejiler geliştirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Anderson, J. C., & Gerbing, D. W. (1984). The effect of sampling error on convergence, improper solutions, and goodness-of-fit indices for maximum likelihood confirmatory factor analysis. *Psychometrika*, 49, 155-173. <https://doi.org/10.1007/BF02294170>
- Arslantaş, S., & Çelebi, C. (2021). Sınıf öğretmeni görüşlerine göre sınıf içi öğrenci davranışlarını belirleme ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(36), 2586-2604. <https://doi.org/10.26466/opus.827286>
- Avcı, F. (2019). Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden mülteci öğrencilerin sınıf ortamında karşılaştıkları sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Language Teaching and Educational Research (LATER)*, 2(1), 57-80. <https://doi.org/10.35207/later.537817>
- Babahanoğlu, R., & Başer, D. (2017). Türkiye’de okul sosyal hizmetinin önemi ve gerekliliği: Konya örneği. *Journal of International Social Research*, 10(51), 650-655.
- Can, E. & Kılıç, Ş. (2019). Okul öncesi eğitim: Temel sorunlar ve çözüm önerileri. *Milli Eğitim Dergisi*, (Temel Eğitim), 483-519.
- Çobanoğlu, R., Yıldırım, A. & Çapa Aydın, Y. (2020). Okul öncesi eğitimin niteliğine bir bakış: Aileler, öğretmenler ve çalışma koşulları ile ilgili sorunlar. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(2), 407-430. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-624.1.8c.2s.1m>
- Forenza, B., & Eckhardt, B. (2020). Education, training, case, and cause: A descriptive study of school social work. *Children & Schools*, 42(2), 99-109. <https://doi.org/10.1093/cs/cdaa003>
- Güder, S. Y., Alabay, E., & Güner, E. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıflarında karşılaştıkları davranış problemleri ve kullandıkları stratejiler. *İlköğretim Online*, 17(1), 414-430. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.413792>
- Hair Jr, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L., William, C. ve Black (1995). *Multivariate data analysis with readings*. Prentice Hall.
- Hasanuddin, S., Saori, S., Alghamdi, AA., Fahlevi, M. (2023). Influential factors on student satisfaction in high school sports education: Unravelling the roles of instructor empathy, system quality, and reputation. *Revista de psicologia del deporte*, 32(3), 29-41.
- Jöreskog, K. G. (1969). A general approach to confirmatory maximum likelihood factor analysis. *Psychometrika*, 34(2), 183-202. <https://doi.org/10.1007/BF02289343>
- Kelly, M. S., Benbenishty, R., Capp, G., Watson, K., & Astor, R. (2021). Practice in a pandemic: School social workers’ adaptations and experiences during the 2020 COVID-19 school disruptions. *Families in Society*, 102(3), 400-413. <https://doi.org/10.1177/10443894211009863>
- Kelly, M. S., Berzin, S. C., Frey, A., Alvarez, M., Shaffer, G., & O’Brien, K. (2010). The state of school social work: Findings from the national school social work survey. *School Mental Health*, 2, 132-141. <https://doi.org/10.1007/s12310-010-9034-5>
- Koyuncu, İ., & Kılıç, A. F. (2019). Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanımı: Bir doküman incelemesi. *Eğitim ve Bilim*, 44(198). <https://doi.org/10.15390/EB.2019.7665>
- Kurban, A., & Kazak, E. (2023). Özel okul öncesi eğitim kurumlarının kurulum aşamasında kurucu müdürlerin karşılaştıkları sorunlar. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 155-177. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.1229652>
- Kutlu, F. & Aydın, G. (2010). Akran zorbalığı ölçek geliştirme ön çalışması: Kendini bildirim formu. *Türk Psikoloji Yazıları*, 13(25), 1-12.
- Manterola, C., Cartes-Velásquez, R., Burgos, M. E., Sanhueza, A., Otzen, T. & Mincir Group (Methodology for Research in Surgery). (2018). Development and initial validation of a scale to measure methodological quality in diagnostic accuracy studies. The mincir proposal. *International Journal of Morphology*, 36(2), 743-749.
- Matheson, D. (Ed.). (2014). *An introduction to the study of education* (4th ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203105450>
- Özbesler, C., & Duyan, V. (2010). Okul ortamlarında sosyal hizmet. *Eğitim ve Bilim*, 34(154), 17-25.
- Payne, M. (2020). *Modern social work theory*. Bloomsbury Publishing.
- Sarıbaş, S., & Babadağ, G. (2015). Temel eğitimin temel sorunları. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 3(1), 18-34.
- Sedillo-Hamann, D. (2022). Trauma-informed restorative justice practices in schools: An opportunity for school social workers. *Children & Schools*, 44(2), 98-106. <https://doi.org/10.1093/cs/cdac004>
- Sezgin, E. & Demiriz, S. (2016). Çocuk Davranış Değerlendirme Ölçeği’nin (ÇODDÖ) Türkçe’ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 702-718.
- Şahin, A., & Şahin, Y. (2020). Türkiye’deki Suriyeli eğitimcilerin gözünden göç ve uyum sürecinde eğitimin işlevi ve barışa katkısı. *Harran Maarif Dergisi*, 5(1), 63-87. <https://doi.org/10.22596/2020.0501.63.87>
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Ullman, J. B. (2013). *Using multivariate statistics* (Vol. 6, pp. 497-516). Pearson.

- Taşlıbeyaz, H. F. (2021). *Öğrenme güçlüğü açısından risk grubunda olan öğrencilerin belirlenmesine yönelik ölçme aracı geliştirme çalışması*. [Doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Topuzoğlu, A., Özel, F., Altaş, Z. M., Ilgın, C., Kaya, C. & Hıdıroğlu, S. (2021) Üniversite öğrencilerine yönelik uyum sorunları ölçeğinin geliştirilmesi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 24(4), 513-522. <https://doi.org/10.5505/kpd.2021.94032>
- Totan, T. & Kabasakal, Z. (2013). Sosyal-Duygusal Öğrenme Ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 45(1), 203-224.
- Vaske, J. J., Beaman, J., & Sponarski, C. C. (2017). Rethinking internal consistency in Cronbach's alpha. *Leisure Sciences*, 39(2), 163-173. <https://doi.org/10.1080/01490400.2015.1127189>
- Villarreal Sosa, L. (2020). School resource officers and Black Lives Matter protests: It's time for school social work to take a stand. *Children & Schools*, 42(4), 203-207. <https://doi.org/10.1093/cs/cdaa025>
- Yüce, A. E. (2023). Gelişim çağındaki çocukların fiziksel, sosyal ve duygusal ihtiyaçları: Nörobilimsel bulgular ve Bertrand Russell'ın fikirlerinin karşılaştırılması. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 19(1), 123-139. <https://doi.org/10.17244/eku.1188902>
- Zayimoğlu Öztürk, F., Kaya, N., & Durmaz, E. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin görev sürecinde yaşadıkları eğitimsel sorunlar ve çözüm önerileri. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(3), 68-94.

ÇALIŞMANIN ETİK İZİNİ

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Muş Alparslan Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 05.01.2024

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 124856

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

1.yazarın araştırmaya katkı oranı %50, 2. yazarın araştırmaya katkı oranı %50'dir.

Yazar 1: Giriş, Yöntem, Bulgular, Tartışma, Sonuç ve Öneriler bölümlerinin hazırlanması.

Yazar 2: Giriş, Tartışma, Sonuç ve Öneriler bölümlerinin hazırlanması ve veri toplama sürecinin yürütülmesi.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı bulunmamaktadır. Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

EKLER**Ek-1. Eğitimde Sosyal Hizmet İhtiyacı Ölçeği (ESHİÖ)**

No	Madde	Hiç Katılıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Eğitim kurumumuzda çocuğun iyilik halinin korunmasına yönelik uygulamalara ihtiyaç duyulmaktadır.					
2	Eğitim kurumumuzda öğrencilerin maddi ihtiyaçları bulunmaktadır.					
3*	Eğitim kurumumuzda öğrencilerin gelişimi için öğrenci-öğretmen-aile iş birliğine ihtiyaç duyulmaz.					
4	Eğitim kurumumuzda öğrencilerin sorunlarına yönelik önleyici-koruyucu-tedavi edici hizmetlere ihtiyaç duyulmaktadır.					
5	Eğitim kurumumuzda şiddet, istismar, akran zorbalığı, saldırganlık, bağımlılık, madde kullanımı, suçta sürüklenme gibi problemlerin belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.					
6	Eğitim kurumumuzda öğrencilerin okula yönelik uyumunu azaltan sorunların belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.					
7	Eğitim kurumumuzda öğrencilerin okul terki, okula devam etmeme durumlarının altında yatan etmenlerin belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.					
8	Eğitim kurumumuzda öğrencilerin yaşadığı sosyal dışlanma, damgalanma gibi sosyal sorunların belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.					
9	Eğitim kurumumuzda öğrencilerin sosyal ve fiziksel çevresinde yaşadıkları sorunların belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.					
10	Eğitim kurumumuzda fırsat eşitsizliğini engellemeye yönelik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.					
11	Eğitim kurumumuzda öğrencilerin biyopsikososyal yönden desteklenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.					
12	Eğitim kurumumuzda özel gereksinimli bireylerin sorunlarının çözülmesine ihtiyaç duyulmaktadır.					
13	Eğitim kurumumuzda öğrencilerin ailelerini destekleyici hizmetlere ihtiyaç duyulmaktadır.					
14	Eğitim kurumumuzda okul personellerini güçlendirmeye yönelik uygulamalara ihtiyaç duyulmaktadır.					
15	Eğitim kurumumuzun iç ve dış çevresinin öğrenci merkezli olarak değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.					
16*	Eğitim kurumumuzun niteliğini arttıracak yeni, yenilikçi ve sürdürülebilir uygulamalara ihtiyaç duyulmaz.					

*İlgili sorular ters kodlanmıştır